Besluitformulier

Team Economie, afdeling REO

Zaaknummer : 3944047 Datum : 30 september 2026	Opsteller : M. Hendriks & J. van Veen

Onderwerp:

MKB-deal 'Vezels in de Bouw'

Besluit:

1. Deel te nemen aan de MKB-deal '*Vezels in de Bouw',* samen met dealpartners Provincie Zuid-Holland, Branchevereniging Biobased Nederland, gemeenten Gouda, Hillegom, Lisse & Teylingen, Wou Kwadraat en Grondstoffen Collectief Nederland en Stichting Economic Development Board Alphen a/d Rijn (EDBA).
2. Wethouder G. Schotanus te mandateren om bijgevoegde bestuurlijke overeenkomst inzake de MKB-deal *'Vezels in de Bouw'* namens de gemeente Alphen aan den Rijn te ondertekenen.

Publiekssamenvatting

Gemeente Alphen aan den Rijn wil deelnemer worden van de MKB-Deal 'Vezels in de Bouw'. Doel van deze MKB-deal is om het gebruik van biobased (natuurlijke) vezels, zoals gras en hennep, in en uit het Groene Hart in bouw-, renovatie- en isolatieprojecten van MKB-bouwbedrijven en particulieren te vergroten. Met deze MKB-deal zet de gemeente Alphen aan den Rijn zich samen met de dealpartners Provincie Zuid-Holland, Branchevereniging Biobased Nederland, gemeenten Gouda, Hillegom, Lisse & Teylingen, Wou Kwadraat en Grondstoffen Collectief Nederland en Stichting Economic Development Board Alphen a/d Rijn (EDBA) in om belemmeringen voor het gebruik van biobased vezelproducten weg te nemen. Door vraag en aanbod beter op elkaar aan te laten sluiten, kan een stabiele regionale (bouw)keten ontstaan en kan de toepassing van biobased vezels worden opgeschaald. Daarmee draagt de MKB-deal bij aan zowel de circulaire als de economische ambities van de gemeente Alphen aan den Rijn.

Aanleiding

Provincie Zuid-Holland wil het MKB ondersteunen en faciliteren om toekomstbestendig te blijven werken. Daarom financiert de provincie MKB-deals die zorgen dat MKB's goed kunnen ondernemen in de regio. Dit kan bijvoorbeeld door activiteiten op vlak van innovatie, netwerkvorming en duurzaamheid. Aan een MKB-deal moeten, naast de provincie, minimaal 1 gemeente en 1 organisatie die opkomt voor het bedrijfsleven deelnemen. Hiervoor dienen de partijen na ondertekening gezamenlijk een formele subsidieaanvraag in, waarna de provincie Zuid-Holland de subsidie vervolgens beschikbaar stelt.

Belemmeringen opschaling biobased vezels

Hoewel de afgelopen jaren grote stappen zijn gezet aan de aanbodzijde van de vezelketen, vormen juist de beperkte en onvoorspelbare marktvraag en de daarmee samenhangende

verwerkingscapaciteit om vezels voor de bouw te produceren inmiddels de belangrijkste belemmeringen voor verdere opschaling. Deze MKB-deal zet daarom nadrukkelijk in op het wegnemen van de belemmeringen die zorgen voor een beperkte vraag naar biobased vezelproducten, waarmee stabiele ketens kunnen worden opgebouwd.

Isoleren van de woningvoorraad
In het kader van verduurzaming van de gebouwde omgeving zijn veel bewoners daarnaast bezig met het isoleren van hun woning. Biobased isoleren biedt daarin een milieuvriendelijke kans die fijn én gezonder is voor het binnenklimaat in de woning en daarmee voor het wooncomfort. Tegelijkertijd zijn veel bewoners en bedrijven nog onbekend met materiaalkeuzes en zijn onze energiecoaches nog onvoldoende onderlegd om hen hierin te adviseren. Door in te zetten op meer bekendheid en opschaling van de toepassing van biobased producten, wordt gewerkt aan het milieuvriendelijk isoleren van de regio.

Samenwerking in het Groene Hart Circulair
Deze MKB-deal is mede ontstaan door de samenwerking binnen Platform Groene Hart Circulair. In dit verband werken gemeenten, bedrijfsleven en andere organisaties intensief samen om stappen te maken binnen de circulaire transitie.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De MKB-deal 'Vezels in de bouw' richt zich op het vergroten van het gebruik van biobased vezels (gras en hennep) uit het Groene Hart en de regio in bouw-, renovatie- en isolatieprojecten van MKB-bouwbedrijven en particulieren.

De MKB-deal "Vezels in de Bouw' streeft naar de volgende resultaten eind 2028:
1) Een gevalideerd afwegingskader is ontwikkeld dat MKB-bouwbedrijven in staat stelt om onderbouwde biobased materiaalkeuzes te maken per woning;
2) De borging van dit afwegingskader in de bestaande verduurzamingspraktijk van MKB bouwers waardoor het afbreukrisico van de aanpak verlaagd wordt en daarmee het risico verkleind;
3) Partijen hebben de eerste ervaring opgedaan met het gebruik van biobased vezelmaterialen in concrete bouwprojecten; en
4) Ca 120 MKB medewerkers hebben trainingen ontvangen die ze vertrouwd hebben gemaakt met het gebruik van biobased vezelmaterialen, de huidige business case en het afwegingskader.

De dealpartners leveren zo een bijdrage aan het stimuleren van innovatie, duurzaamheid en netwerkvorming, samen met lokale MKB's. Deze bedrijven lopen tegen obstakels aan, zoals ontbrekende technische kennis, inzicht in de business case en vaardigheden om biobased materialen toe te passen en aan te bieden. Daarnaast is biobased isolatiemateriaal relatief onbekend onder particuliere eigenaren. Daarmee zorgt de MKB-deal voor een stimulans aan de toekomstbestendigheid van de (lokale) economie. Toepassing van biobased isolatiemateriaal draagt daarnaast bij een het verminderen van de CO2-uitstoot op weg naar klimaatneutraliteit en het verminderen van primaire abiotische[1] grondstoffen, zoals vastgesteld in ons Duurzaamheidsprogramma 2021-2030.

[1] Niet-hernieuwbare grondstoffen die worden gewonnen uit de aarde, zoals zand, grind en metalen

Kader

- Duurzaamheidsprogramma 2021 -2030
- Economische Agenda 2021-2025, pijler Duurzaam ondernemen
- Ruimtelijk Economische Koers van Alphen aan den Rijn naar 2040
- Actieplan Groene Hart Circulair 2024 - 2025
- Programma Energietransitie 2025-2027
- Omgevingsvisie gemeente Alphen aan den Rijn

Argumenten

1.1 De MKB-deal "Vezels in de Bouw' draagt bij aan de gemeentelijke duurzaamheids- en circulariteitsdoelen

De toepassing van biobased vezelmaterialen draagt bij aan het verminderen van het gebruik van primaire abiotische grondstoffen en aan het beperken van de materiaalgebonden CO_2-uitstoot. Deelname aan de MKB-deal 'Vezels in de Bouw' geeft daarmee concrete invulling aan de ambities uit het Duurzaamheidsprogramma 2021-2030.

1.2 De MKB-deal 'Vezels in de Bouw' helpt de vraag naar biobased materialen te vergroten en daarmee een regionale keten op te bouwen

Voor verdere opschaling van biobased vezelproducten is een stabiele en voorspelbare vraag nodig. Door samen te werken met gemeenten, bouwbedrijven en andere ketenpartners draagt Alphen aan den Rijn bij aan een regionale afzetmarkt en een toekomstbestendige vezelketen. Daarmee geven we concreet invulling aan de ambitie uit de Ruimtelijke Economische Koers 2040 om toegepaste innovatie in de bouwsector, een speerpuntsector, te stimuleren.

1.3 MKB-deal 'Vezels in de Bouw' ondersteunt lokale ondernemers

Het doel van MKB-deals in het algemeen is het uitvoeren van activiteiten die ervoor zorgen dat dat MKB's goed kunnen ondernemen in de regio. Ook zorgt het ervoor dat bedrijven zich blijven ontwikkelen. Door financiering van de provincie en actieve deelname van de overheid en een brancheverenigingfaciliteren de dealpartners lokale ondernemers als samenwerkingspartner om te innoveren en op te schalen.

1.4 De MKB-deal versterkt de uitvoering van Isoleren & Besparen

Door deelname aan de MKB-deal 'Vezels in de Bouw' kan de gemeente gebruikmaken van kennis, praktijkervaring en instrumenten die binnen het project worden ontwikkeld over biobased isolatiematerialen. Deze kennis kan worden benut binnen het Programma Energie (Programmalijn Isoleren en Besparen), onder andere voor de kennisontwikkeling van energiecoaches. Hierdoor kunnen inwoners beter worden geïnformeerd over de mogelijkheden en afwegingen bij biobased isoleren.

Duurzaamheid

Het activiteitenprogramma van de MKB-deal 'Vezels in de bouw' draagt bij aan de transitie naar de circulaire samenleving (vermindering primaire abiotische grondstoffen) evenals bredere duurzaamheidsdoelstellingen zoals het verminderen van CO2-uitstoot binnen onze gemeente. Ook draagt het activiteitenprogramma bij aan de toekomstbestendigheid van de bouw- en maakindustrie in onze gemeente en regio. Dit samenwerkingsproject sluit naadloos aan op ons duurzaamheids- en economisch beleid.

Participatie

Na een positieve beoordeling van Provincie Zuid-Holland volgt een tekenmoment met alle dealpartners. Naar aanleiding daarvan zal hierover op de website van Groene Hart Circulair en de reguliere kanalen van gemeente Alphen aan den Rijn een bericht worden geplaatst. Ook wordt deze informatie via een persbericht verspreid vanuit de gemeente.

Potentiële samenwerkingspartners worden via het bestaande netwerk en communicatiekanalen betrokken. Daarnaast is actief delen van kennis één van de speerpunten van deze MKB-Deal. Daarom zal over de voortgang periodiek communicatie plaatsvinden via (online) publicaties, bijeenkomsten, praktijkvoorbeelden en (sociale media-) communicatiekanalen van de dealpartners en het netwerk.

Financiële consequenties

Na een positieve beoordeling financiert de provincie Zuid-Holland de MKB-deal 'Vezels in de Bouw' met een bedrag van € 84.000. De regeling gaat uit van een cofinanciering van maximaal 50%.

Realisatie

Na een positief besluit vanuit gemeente Alphen aan den Rijn en de andere dealpartners volgt ondertekening van de MKB-deal. Daarna zal gemeente Gouda als penvoerder namens de dealpartners de formele subsidieaanvraag indienen bij de provincie Zuid-Holland voor dit project. Het besluit van de provincie Zuid-Holland over de toekenning van de subsidie volgt in Q2 2026. Na een positief besluit kan de MKB-deal samen met de betrokken partijen worden uitgevoerd. De uitvoering vindt plaats in de periode medio 1 december 2026 – 1 december 2028. Naast de dealpartners bestaat een groep van partners waarmee nauw wordt samengewerkt in het project om de vezelketen in het Groene Hart te versterken, waaronder verschillende gemeenten, (bouw)bedrijven en woningcorporaties.

Bijlagen:

1. Projectplan MKB-deal 'Vezels in de bouw!';
2. Begroting MKB-deal 'Vezels in de bouw!';
3. Bestuurlijke overeenkomst MKB-deal 'Vezels in de bouw!;